

Гавронський А. О.
КПІ ім. Ігоря Сікорського

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Актуальність проблематики стимулювання інноваційного розвитку територій у сучасних умовах є надзвичайно високою. Інноваційна діяльність виступає визначальним чинником забезпечення конкурентоспроможності, економічної стійкості та довгострокового зростання як на національному, так і на регіональному рівнях. В умовах глобалізаційних процесів і динамічних змін зовнішнього середовища територіальні громади мають формувати нові підходи до підвищення інвестиційної привабливості, створення робочих місць і забезпечення належного рівня життя населення.

Відновлення українських територій має здійснюватися відповідно до сучасних європейських принципів і стандартів, які передбачають екологічність, енергоефективність і раціональне використання ресурсів. Основні напрями інноваційного розвитку територій доцільно орієнтувати на покращення економічних, соціальних і екологічних показників регіонів, зокрема шляхом:

- цифровізації економіки, яка охоплює впровадження цифрових бізнес-платформ для розширення можливостей малих і середніх підприємств, а також розвиток кібербезпеки, фінансових технологій, дистанційної освіти й електронного управління;
- розвитку Smart-територій (смарт-міст і смарт-сіл), що передбачають застосування інтелектуальних цифрових систем управління міськими ресурсами – транспортом, енергетикою, послугами – із забезпеченням доступу до них навіть у віддалених населених пунктах;
- запровадження системи електронного урядування, що спрощує надання адміністративних послуг, підвищує їх доступність і зменшує рівень бюрократизації державного управління;
- реалізації принципів сталого розвитку, орієнтованих на збереження природних ресурсів, екологізацію виробництва та використання відновлюваних джерел енергії (сонячної, вітрової, гідроенергетики);
- розбудови інноваційних екосистем і кластерів, заснованих на співпраці влади, бізнесу, наукових установ і університетів, а також підтримки стартапів і малого бізнесу через фінансові стимули, консультаційну підтримку та податкові пільги;
- розвитку людського капіталу шляхом реалізації освітніх і наукових програм, що відповідають потребам сучасної економіки, а також підтримки дослідницьких центрів, які забезпечують підготовку кадрів для високотехнологічних галузей, зокрема ІТ, оборонної сфери та зеленої енергетики;
- формування “розумної” інфраструктури, що включає інтелектуальні транспортні системи та інноваційні рішення в будівництві, логістиці, енергетиці та урбаністиці. Це особливо важливо для відновлення територій, постраждалих від воєнних дій, і підвищення їхньої стійкості до майбутніх ризиків.

Реалізація наведених напрямів сприятиме посиленню інноваційного потенціалу територій, підвищенню їх інвестиційної привабливості та створенню сприятливих умов для соціально-економічного зростання.

В умовах військової агресії російської федерації проти України інноваційний розвиток територій набуває особливої ваги, оскільки забезпечує адаптацію економіки до нових викликів, підвищує стійкість громад та сприяє післявоєнному відновленню регіонів і держави загалом. Політика децентралізації, яку реалізують багато країн, зокрема й Україна, розширює повноваження органів місцевого самоврядування у сфері соціально-економічного розвитку.